Een publicatie van MSD Animal Health
Juli 2018 - Jaargang 7

EDUCATION

door Peter gemeten

PLUIMVEE HARTSLAG #26

Bloedluizen bestrijden rendeert!

MSD Animal Health

Doeltreffende bestrijding van rode vogelmijt loont!

Geïntegreerde aanpak

In Pluimveehartslag #23 werd aangetoond dat de bestrijding van rode vogelmijt bij leghennen en ouderdieren enkel doeltreffend kan zijn wanneer een pakket van zinvolle maatregelen geïntegreerd wordt toegepast. Recente veldervaringen[1,2] leren dat een juiste aanpak op besmette legbedrijven de mijtenpopulatie met meer dan 99,9% reduceert. Eens een bedrijf mijten-vrij is, kan het dat maandenlang blijven. Rechtvaardigen deze resultaten echter de gemaakte kosten?

Van onschatbare waarde: welzijn en gezondheid

Rode vogelmijten voeden zich voornamelijk met bloed van kippen. Daarom worden ze ook bloedluizen genoemd. Overdag verstoppen ze zich veelal in de stal maar 's nachts kruipen ze via de poten omhoog naar het lichaam van de kip en bijten door de huid om bloed te zuigen. Door de irritatie slapen de kippen onvoldoende en worden ze nerveus, ondermeer met vederpikken en kannibalisme tot gevolg. Bloedluizen ondermijnen dus het welzijn van de kip.

Ook mensen kunnen door bloedluizen gebeten worden. Alhoewel de gevoeligheid verschilt van de ene persoon tot de andere, ervaren sommige pluimveehouders en stalpersoneel veel huidirritatie. Af en toe treden zelfs allergische reacties op, bv. onder de vorm van jeukende ogen. Bloedluizen tasten dus ook het welzijn en de arbeidsvreugde van de pluimveehouder aan.

Bij langdurige en erge infestaties verslechtert de algemene toestand van de kip en wordt ze gevoeliger voor infectieziekten. Zo kan colibacillose met verhoogde sterfte optreden. Daarnaast kan de rode vogelmijt een reservoir vormen voor tal van gevaarlijke kiemen en die ook verspreiden tussen kippen. Dit werd ondermeer aangetoond voor Salmonella en aviair influenza virus.

Tevens wordt vermoed dat rode vogelmijten infecties naar mensen kunnen overbrengen. Zo zou de kiem van de ziekte van Lyme –die gewoonlijk met tekenbeten geassocieerd wordt- ook via bloedluizen kunnen verspreiden.

[1]Ref. Praktijkervaring met Exzodus, geïntegreerde aanpak van bloedluizen. Pluimvee, februari 2018, p. 19.

[2]Ref. Efficiënte bloedluisaanpak op legbedrijf met Exzodusservice. Boerenbond. Management & Techniek 10, 22 mei 2018, p. 24-25.

Betere prestaties, hoger inkomen

Het inkomen van de legpluimveehouder wordt in grote mate bepaald door het aantal eieren dat zijn kippen produceren. Zware eieren en eieren van eerste kwaliteit brengen het meeste op. Om het efffect van een doeltreffende bestrijding van rode vogelmijt op legprestaties te kunnen inschatten, werden de afgelopen maanden heel wat tomen opgevolgd. Het ging telkens om Belgische legbedrijven die omwille van een bestaand bloedluizenprobleem het geïntegreerde bestrijdingsprogamma Exzodus[1,2] opstartten. Cijfers voor legpercentage, eigewicht en eimassa werden geïnterpreteerd ten opzichte van de geldende normen voor ras en leeftijd van de kippen.

Een consistente bevinding was de snelle stijging van het legpercentage na opstarten van het programma. Hoe zwaarder de initiële infestatiegraad van de stal, hoe meer uitgesproken de waargenomen legstijging. Zelfs toenamen van meer dan 8% kwamen voor! Opmerkelijk was dat zelfs bedrijven die reeds boven de norm produceerden en/of slechts matig met bloedluizen besmet waren, nog een legstijging konden noteren. Eveneens in functie van de bestaande graad van besmetting met rode vogelmijt, werd een toename van het eigewicht vastgesteld. Meestal lag die tussen de 0,5 en 1,5%. Het legpercentage en het eigewicht bepalen samen de totaal geproduceerde eimassa. Figuur 1 geeft de evolutie weer van de eimassa op 3 gemonitorde legbedrijven: een matig geïnfesteerde groep die 71 weken oud was bij aanvang van het bestrijdingsprogramma en 2 zwaar besmette tomen die 35 en 50 weken oud waren. In al deze tomen nam de eimassa significant en snel toe na aanvang van de bestrijding.

Eieren met bloedvlekken van platgedrukte luizen op de schaal en/of met levende exemplaren, worden voor de detailhandel geweigerd. Dit probleem stelt zich uiteraard vooral bij witte eieren. Figuur 2 geeft weer hoe het percentage 1ste -keus eieren in een toom van witte hennen toenam met meer dan 30% na inzetten van een efficiënt bestrijdingsprogramma! In een toom van bruine hennen met vergelijkbaar besmettingsniveau was er eveneens een toename van 1ste-keus eieren; die bedroeg zo'n 3%.

Samengevat blijkt dus dat een efficiënte bestrijding van rode vogelmijt op besmette legbedrijven ondermaatse prestaties kan opkrikken. De pluimveehouder merkt het verschil vrijwel onmiddellijk.

Wanneer met bestrijding gewacht wordt tot op het ogenblik dat de productie erg is aangetast, is natuurlijk al veel verlies geleden. Het is daarom beter om een productieronde met negatieve hennen te starten en deze via strikte maatregelen van bioveiligheid vrij trachten te houden. Bestrijding begint dus al op het opfokbedrijf. Intensieve monitoring laat toe om een infestatie met rode vogelmijt vroeg op te merken en snel te reageren zodat productieverliezen beperkt blijven.

Figuur 1. Geproduceerde eimassa in 3 tomen leghennen, voor en na start van een geïntegreerd bestrijdingprogramma tegen rode vogelmijt. Resultaten zijn weergegeven als afwijking van de geldende normen voor ras en leeftijd van de dieren.

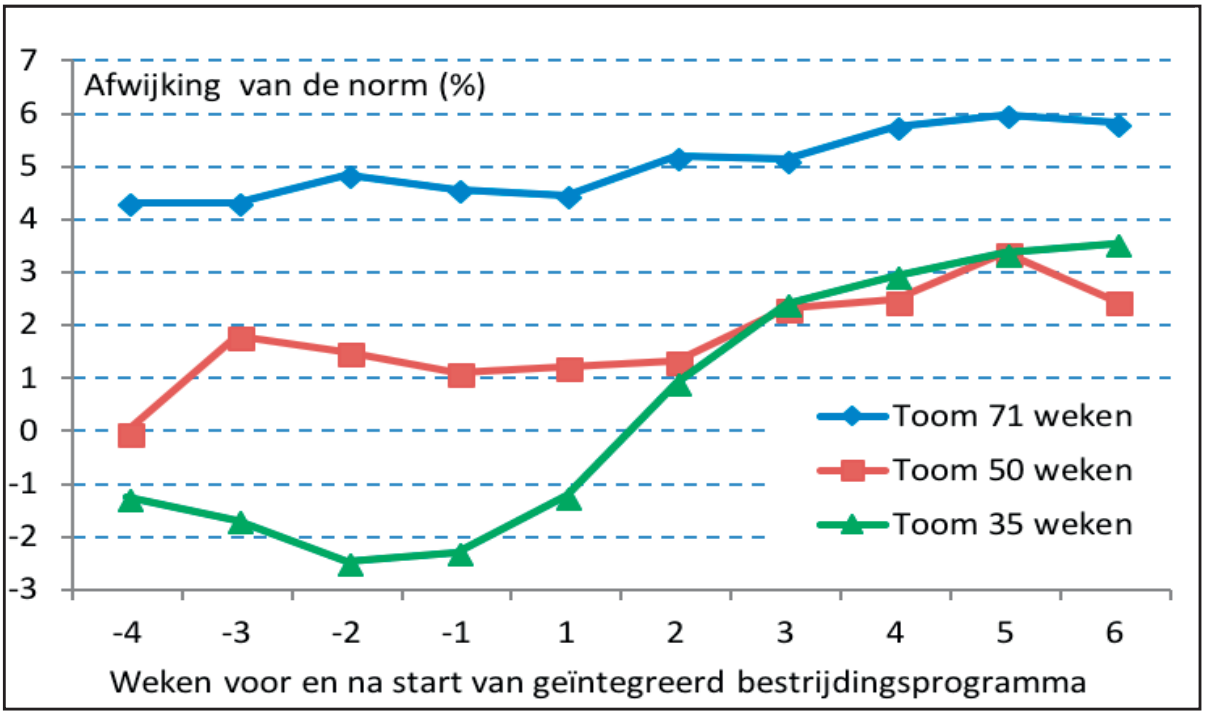

Figuur 2. Percentage 1ste keus eieren op totale eiproductie bij een toom bruine en een toom witte leghennen, voor en na start van een geïntegreerd bestrijdingprogramma tegen rode vogelmijt.

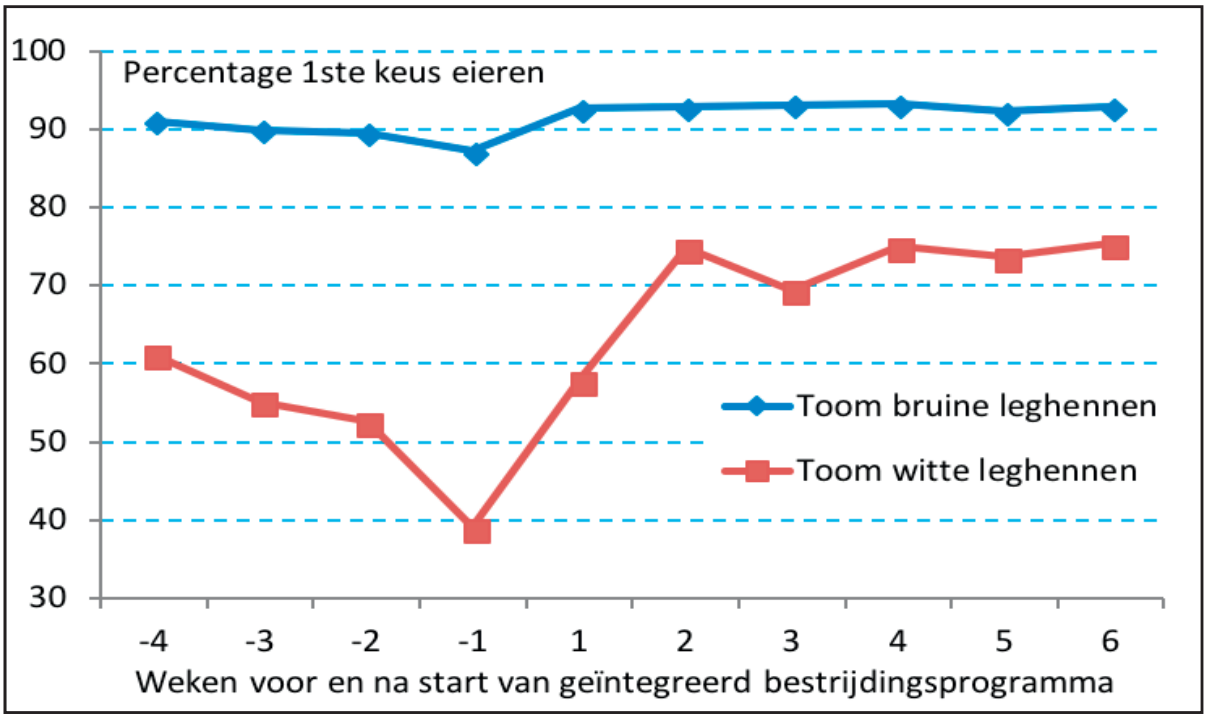

1. Is een beperkt aantal rode vogelmijten in de stal schadelijk?

JA. Reeds bij relatief lichte infestaties lijdt de pluimveehouder verlies door minder leg en lagere eigewichten. De stijgingen van de leg en het eigewicht die in licht tot matig besmette tomen worden waargenomen na opstarten van een succesvol bestrijdingsprogramma, bewijzen dat.

2. Begin ik best vroeg met bestrijding van rode vogelmijt?

JA. Een geïntegreerd bestrijdingsprogramma kan best reeds in de opfok gestart worden en verder gezet worden op het legbedrijf. Bioveiligheid is zeer belangrijk om insleep van rode vogelmijten in negatieve tomen te voorkómen. Verder is continue monitoring aangewezen om snel te kunnen reageren als de toom positief zou worden. Op die manier kunnen productieverliezen voorkómen worden.

3. Rendeert bestrijding nog als de toom al langere tijd besmet is?

JA. Zelfs in stallen die al zwaar gecontamineerd zjn, laat het opstarten van een bestrijdingsprogramma zeer snel resultaat zien: het legpercentage en het gemiddelde gewicht van de eieren kunnen toenemen en er kunnen meer 1ste-keus eieren geproduceerd worden. Om onnodige verliezen te beperken, is het uiteraard best om snel tot actie over te gaan.

4. Kan mijn stal lange tijd vrij blijven van rode vogelmijt?

JA. Tijdens de monitoring van stallen waar na het volgen van een effectief bestrijdingsprogramma geen bloedluizen meer werden gevonden, bleek dat deze maandenlang vrij konden blijven. Als een stal volledig vrij is, wordt hij pas terug positief wanneer er insleep optreedt. Strikte bioveiligheidsmaatregelen kunnen helpen om dat te voorkómen.

BE/EXZ/0618/0005

MSD Animal Health - Lynx Binnenhof 5, 1200 Brussel, Belgium
Tel: +32 2 370 94 01 - E-mail: info.be@merck.com - www.my.msd-animal-health.be
Inschrijven via www.pluimveehartslag.be

MSD Animal Health

THE SCIENCE OF HEALTHIER ANIMALS™